

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-527-3-24>

FEATURES OF THE FIGHT AGAINST TERRORISM, SMUGGLING AND ILLEGAL TRAFFICKING OF DRUGS AT SEA

ОСОБЛИВОСТІ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ, КОНТРАБАНДОЮ ТА НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ НАРКОТИКІВ НА МОРІ

Svynarenko Yurii Pavlovich

*senior lecturer of the department
of operative and investigative activities
educational and scientific institute
for training specialists for criminal
police units of the National Police
of Ukraine
Odesa State University
of Internal Affairs
Odesa, Ukraine*

Свинаренко Юрій Павлович

*старший викладач кафедри
оперативно-розшукової діяльності
навчально-наукового інституту
підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Національної поліції України
Одеський державний університет
внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Androshchuk Dmytro Yuriyovych

*cadet of the educational
and scientific institute
for the training of specialists
for the criminal police units
of the National Police of Ukraine
Odesa State University
of Internal Affairs
Odesa, Ukraine*

Андрощук Дмитро Юрійович

*курсант навчально-наукового інституту
підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Національної поліції України
Одеський державний університет
внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Боротьба з тероризмом, контрабандою та незаконним обігом наркотиків на морі є важливим аспектом забезпечення національної безпеки та стабільності міжнародних торгових шляхів. Морські кордони стали стратегічними точками для транснаціональних злочинних мереж, що використовують океанські простори для приховування незаконної діяльності. Відтак, співпраця між країнами, вдосконалення національних законодавчих механізмів та застосування новітніх технологій стають невід'ємною частиною успішної боротьби з цими глобальними загрозами [1].

Боротьба з тероризмом на морі є однією з ключових складових забезпечення національної та міжнародної безпеки, що набуває особливої актуальності в умовах глобалізації та розвитку міжнародного тероризму. Згідно з законодавством України, боротьба з тероризмом

визначена в рамках основних принципів національної безпеки, закріплених в Законі України «Про боротьбу з тероризмом» від 2003 року. Важливою частиною цих принципів є забезпечення безпеки на морських комунікаціях, оскільки терористи можуть використовувати морські шляхи для транспортування зброї, небезпечних матеріалів, а також для організації атак на судноплавні засоби або портову інфраструктуру [3].

Згідно з Морським кодексом України, морський транспорт є об'єктом підвищеної уваги в контексті боротьби з тероризмом. Одним з ключових аспектів є вдосконалення контролю за суднами, що прибувають в українські порти, а також на суднах, що перебувають під українським прапором. Враховуючи міжнародні зобов'язання України, такі як Конвенція ООН з морського права, важливою є взаємодія з міжнародними організаціями для забезпечення моніторингу морських перевезень та виявлення можливих терористичних загроз. Крім того, відповідно до Закону України «Про боротьбу з тероризмом», правоохоронні органи, зокрема Державна прикордонна служба та Морська охорона, мають повноваження для здійснення контролю, припинення актів тероризму та затримання осіб, що займаються терористичною діяльністю на морі [6, с. 73].

Важливим елементом є також розвиток спеціальних антитерористичних підрозділів та підготовка персоналу, який здійснює охорону морських об'єктів та транспортних засобів. Зокрема, згідно з Статтею 10 Закону України «Про боротьбу з тероризмом», до компетенції правоохоронних органів віднесено здійснення профілактичних заходів, спрямованих на запобігання терористичним актам на морі. Водночас, міжнародна співпраця в боротьбі з тероризмом на морі потребує постійного вдосконалення правових механізмів, включаючи спільні операції з іншими країнами, які мають вихід до морських шляхів, для ефективного реагування на терористичні загрози та забезпечення безпеки морського транспорту [3].

Боротьба з контрабандою та незаконним обігом наркотиків на морі є важливим компонентом національної безпеки України та міжнародної співпраці у сфері контролю за морським судноплавством. Міжнародні морські шляхи є основними транспортними коридорами для незаконного перевезення товарів, зокрема наркотичних засобів, що представляють значну загрозу для громадської безпеки та економічної стабільності держав. Законодавство України чітко визначає заходи боротьби з цими злочинами, зокрема в рамках Кримінального кодексу України, де встановлені кримінальні покарання за контрабанду наркотичних речовин (статті 305, 306) та визначені права правоохоронних органів щодо боротьби з цими злочинами [2].

У контексті боротьби з контрабандою наркотиків на морі важливу роль відіграє Морський кодекс України, який регламентує правила перевезення товарів і вантажів морським транспортом. Відповідно до цього законодавчого акта, всі судна, що заходять у територіальні води України, підлягають митному контролю, а також мають відповідати стандартам безпеки для запобігання незаконному ввезенню наркотичних речовин. З метою забезпечення ефективного контролю за морськими перевезеннями, Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями, такими як Міжнародна морська організація та Міжнародна організація митної співпраці, що надають рекомендації щодо проведення профілактичних заходів на морі [1].

Невід'ємною частиною боротьби з контрабандою наркотиків є взаємодія правоохоронних органів України, таких як Державна прикордонна служба, Морська охорона Державної прикордонної служби та Митна служба України, з міжнародними структурами для обміну інформацією та проведення спільних операцій на морі. Зокрема, це включає в себе моніторинг підозрілих суден, проведення оглядів та перевірок національних і іноземних суден, які здійснюють перевезення вантажів через українські порти. В рамках міжнародних угод, таких як Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності, Україна має зобов'язання сприяти боротьбі з контрабандою наркотиків на морі, що включає проведення спільних розслідувань і затримання суден, що займаються незаконними перевезеннями [6, с. 75].

У цьому контексті особливу увагу приділено розвитку технічних засобів, таких як системи радіолокаційного спостереження, автоматизовані системи управління судноплавством та відеоспостереження, що дозволяють оперативно виявляти судна, що можуть бути залучені до контрабанди наркотиків. Законодавство України, зокрема Закон України «Про боротьбу з контрабандою» [5] та Закон України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» [4], чітко визначає механізми взаємодії між правоохоронними органами для боротьби з контрабандою, а також засоби боротьби з незаконним обігом наркотиків на морі.

Враховуючи наявність глобальних тенденцій щодо збільшення обсягів контрабанди наркотичних засобів через морські шляхи, Україна продовжує посилювати заходи безпеки та ефективність своєї політики в цій сфері. Це включає як вдосконалення законодавства, так і розвиток міжнародної співпраці для боротьби з глобальними загрозами. Оскільки морський транспорт є важливим елементом економіки і забезпечення безпеки держави, боротьба з незаконним обігом наркотиків на морі залишається пріоритетним напрямом у системі національної безпеки України [6, с. 76].

Отже, боротьба з тероризмом, контрабандою та незаконним обігом наркотиків на морі є важливими елементами забезпечення національної безпеки України та стабільності міжнародних торгових шляхів. Завдяки чітко визначеним законодавчим нормам та тісній співпраці з міжнародними партнерами, Україна активно впроваджує механізми контролю та виявлення порушень, що дозволяє знижувати загрози, пов'язані з використанням морських шляхів для незаконних цілей. Використання новітніх технологій, удосконалення законодавства та підвищення кваліфікації правоохоронних органів є ключовими факторами у боротьбі з цими глобальними викликами.

Література:

1. Про морські порти України: Закон України від 17.05.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 7. Ст. 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4709-17#Text>
2. Кримінальний Кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Закону України. Про боротьбу з тероризмом. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 25, ст.180 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>
4. Закон України Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 10, ст.60 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-вр#Text>
5. Про боротьбу з контрабандою і порушенням митних правил, координацію діяльності у цій сфері { Рішення введено в дію Указом Президента N 1030/2008 (1030/2008) від 12.11.2008 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0033525-08#Text>
6. Білих І. В., М. В. Корнієнко. Боротьба з тероризмом, контрабандою та незаконним обігом наркотиків на морі. 2021р. С.72-76